

Raportarea țara cu țara la prima evaluare | Ce concluzii a extras Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economica din datele furnizate de multinaționale?

Primele statistici privind impozitul pe profit realizate de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economica (OCDE) pe baza datelor furnizate de companiile multinaționale în cadrul raportării țara cu țara (Country by Country - CbC) ofera, în premiera, o imagine asupra rolului pe care aceasta raportare îl are într-o analiza de risc fiscal la nivelul unui grup multinațional. Analiza are la baza rapoartele CbC aferente anului 2016, depuse de aproximativ 4.000 de grupuri multinaționale cu sediile centrale în 26 de jurisdicții. Dintre acestea, o parte au primit date și de la entități înregistrate în România.

Raportarea țara cu țara a fost introdusă ca parte a măsurilor de combatere a erodării bazei de impozitare și a transferului de profituri (Base Erosion and Profit Shifting - BEPS), adoptate la nivel mondial. Conținutul rapoartelor CbC permite accesul administrațiilor fiscale la informații cu privire la jurisdicțiile în care companiile din cadrul unui grup multinațional își desfășoară activitatea, la alocarea globală a veniturilor și a impozitelor, oferind mai multă transparență asupra comportamentului și a impozitării activităților acestor companii.

În România, legislația referitoare la obligațiile raportării CbC a fost introdusă în iunie 2017 și este aplicabilă companiilor din grupuri multinaționale cu venituri consolidate totale de peste 750 de milioane de euro.

Constatarile Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economica în urma analizării datelor

Analiza OCDE se bazează pe date anonimizate și agregate, rezultate, în prima fază, din depunerea rapoartelor CbC de către grupurile multinaționale în jurisdicția în care își are rezidența societatea mamă și, în a doua fază, din compilarea rapoartelor de către autoritățile competente din fiecare jurisdicție într-o formă agregată, prin respectarea regulilor de confidențialitate.

Deși este admis faptul că există anumite limitări în ceea ce privește calitatea datelor utilizate și este necesară îmbunătățirea acestora, statisticile pentru anul 2016 surprind câteva aspecte demne de semnalat. Printre acestea se numără faptul că Statele Unite ale Americii și Japonia gazduiesc aproape jumătate dintre sediile centrale ale celor 4.000 de grupuri care au depus raportul CbC, în timp ce doar șapte au ca jurisdicție de raportare Slovenia. În termeni de mărime a grupurilor multinaționale care au depus raportarea (după veniturile realizate din tranzacții cu entități neafiliate), se observă că acestea au o componență diversificată, grupurile de dimensiuni mari reprezentând doar o mică parte.

Ponderele contribuției grupurilor multinaționale în impozitul colectat la nivel național în cadrul jurisdicțiilor analizate variază între 3% și 65%, Irlanda și Luxemburg înregistrând ponderile cele mai mari. Statistica OCDE releva, astfel, existența anumitor discrepante între jurisdicția în care sunt raportate profiturile și jurisdicțiile în care sunt desfășurate activitățile economice.

O altă tendință constatată este aceea că veniturile pe angajat sunt mai mari în jurisdicții cu un nivel al impozitului pe profit scăzut sau zero, precum și în jurisdicțiile în care sunt prezente centre de investiții.

În același timp, ponderea veniturilor din tranzacțiile intra-grup în totalul veniturilor obținute este mai mare în jurisdicțiile care încurajează dezvoltarea de centre de investiții (40%), spre deosebire de jurisdicțiile în care nivelul veniturilor brute per locuitor este mare, mediu sau redus (conform clasificărilor Bancii Mondiale). În cazul jurisdicțiilor din urmă, ponderea veniturilor din tranzacțiile intra-grup se situează între 5% și 20%.

Nu în ultimul rând, analiza OCDE evidențiază existența unor diferențe în ceea ce privește activitățile desfășurate de grupurile multinaționale în funcție de jurisdicție. Astfel, activitățile de tip holding și cele care implica alte instrumente de capitaluri proprii par să fie gazduite de jurisdicții ce încurajează dezvoltarea de centre de investiții,

în timp ce activitățile de vânzări, producție și servicii se realizează preponderent în jurisdicțiile în care nivelul veniturilor este mare, mediu sau redus (conform aceluiași clasificări prezentate anterior).

România nu este jurisdicție de raportare în cadrul statisticilor, însă o parte din grupurile multinaționale luate în calcul au și prezența locală. Conform datelor publicate, 11 jurisdicții de raportare din cele 26 au primit date despre 422 de subgrupuri din România, cu peste 750 de entități înregistrate pe teritoriul național.

În ce măsură au acces autoritățile locale la aceste date? România este semnatară a acordului multilateral privind schimbul de informații din cadrul rapoartelor de țară, însă statutul său este de jurisdicție nereciproca (România s-a angajat să trimită rapoarte CbC către partenerii ei, inclusiv jurisdicții non-UE, dar nu va primi rapoarte de la partenerii de schimb din afara UE). România primește rapoarte CbC doar din țările din cadrul Uniunii Europene, în conformitate cu Directiva UE 881/2016 (DAC 4). În aceste condiții, se poate presupune că din cele 422 de rapoarte CbC ce stau la baza statisticilor OCDE și care includ date despre grupuri multinaționale cu prezență și în România, au fost primite de către autoritățile noastre fiscale numai 196 de rapoarte (respectiv cele cu jurisdicția de raportare membră UE), prin intermediul schimbului spontan de informații prevăzut prin directiva DAC 4. Celelalte ar intra sub incidența statutului de nereciprocitate. Pentru anii fiscali de raportare începând cu ianuarie 2017, în baza legislației în vigoare, autoritățile fiscale din România au acces inclusiv la datele din rapoartele CbC depuse de grupuri multinaționale în jurisdicțiile non-UE, având în vedere obligația de raportare care revine companiilor locale constituite în cazul în care compania raportoare este într-o altă țară membră UE.

Posibilele implicații ale rezultatelor analizei OCDE în practică

Aspectele cheie evidențiate prin intermediul acestor prime statistici trasează anumite tendințe generale ce ar putea fi interpretate de administrațiile fiscale drept un indiciu al unor potențiale planificări fiscale agresive sau operațiuni de erodare a bazei impozabile și transfer al profiturilor. De exemplu, autoritățile fiscale ar putea asocia gradul de concentrare a companiilor cu activitate de holding într-o anumită jurisdicție cu un factor de risc în ceea ce privește existența schemelor de planificare fiscală.

Rapoartele CbC sunt utilizate ca un instrument în identificarea și evaluarea riscurilor aferente prețurilor de transfer și a altor riscuri de către autoritățile fiscale în contextul fenomenului BEPS. Cu toate acestea, informațiile furnizate de multinaționale prin aceste rapoarte nu pot fi utilizate direct pentru a realiza ajustări ale prețurilor de transfer, pentru că acest lucru contravine recomandărilor OCDE privind utilizarea adecvată a datelor de către autoritățile fiscale. Însă răspunsul primit de OCDE de la administrațiile fiscale indică faptul că acestea folosesc datele din rapoartele CbC în combinație cu alte instrumente, pentru a identifica grupurile multinaționale în vederea unei inspecții fiscale sau pe cele care nu prezintă risc pentru includerea într-o inspecție fiscală ori pentru a ajuta la planificarea verificărilor fiscale sau a altor anchete. Abordările variază în funcție de administrația fiscală și modalitatea în care acestea își definesc setul de indicatori în evaluarea riscurilor.

OCDE consideră că datele analizate până în acest moment evidențiază necesitatea de a continua analiza și monitorizarea măsurilor luate prin planul de acțiuni BEPS și are în vedere, în continuare, consolidarea datelor din rapoartele CbC pentru a ajuta comunitatea internațională în dezvoltarea agendei fiscale.

Pe plan local, este de așteptat un trend similar în ceea ce privește modul de utilizare a rapoartelor CbC obținute prin schimb de informații sau depunere propriu-zisă. Mai exact, este de așteptat ca analizele de risc efectuate de administrația fiscală să contribuie la creșterea numărului de inspecții fiscale ce vizează prețurile de transfer, precum și tratamentul fiscal al operațiunilor intra-grup.